

Koncepce rozvoje Ústavu filosofie a religionistiky (ÚFAR) 2015-2018

Jakub Jirsa

Díky předchozím vedením ÚFARu je ústav ve velmi dobrém stavu. Personálně jsou zabezpečeny klíčové oblasti výuky, probíhá postupný proces habilitací a jmenovacích řízení. Ve vědeckých výsledcích je ÚFAR jedním z nejlepších pracovišť na FF UK, což znamená i jedním z nejlepších humanitně vědných pracovišť na UK. ÚFAR nabízí velmi širokou škálu kurzů, každoročně inovuje i obsah povinně volitelných předmětů (PVP) a dokáže dobře komunikovat se studenty ohledně jejich potřeb a zájmů. Tento stav se podle mne odráží jak v úspěchu, který ÚFAR zaznamenává i v současném, špatně nastaveném hodnocení vědy, tak i v mnohem bezprostřednějších studentských hodnoceních výuky.

V následujících letech stojí před novým vedením ÚFARu nejméně dva okruhy úkolů: (i) obhájit a udržet směřování pracoviště tak, jak bylo nastaveno předchozími vedeními, a zároveň (ii) vypracovat základ jeho možného dalšího rozvoje, což je podle mne především náležitá připravenost odpovídat na výzvy k podávání žádostí o podporu bádání od evropských a obecně mezinárodních institucí. Podporou řešitelů bych chtěl také navázat na úspěšnost ÚFARu při získávání projektů jak individuálních (zejm. GAČR), tak kolektivních (viz v minulosti UNCE, VVZ aj.).

Samostatnou kapitolou pak je hostování zahraničních profesorů na ÚFARu. ÚFAR v současné době připravuje žádost o DAAD (Dozentur). Dále bych chtěl domluvit s přednášejícími, kteří s ÚFARem pravidelně spolupracují, jejich další působení v rámci Marie-Curie či Fulbrightova stipendia. Tato stipendia lze také využít k přivedení nových hostujících profesorů na ÚFAR.

Oblast personálního rozvoje

Pro rok 2015 je převážně zachováno financování stávajících interních pracovníků a úvazků, což je nesporně velká zásluha minulého vedení ÚFARu. Vzhledem ke stávající finanční situaci na FF UK a v českém vysokém školství obecně je cílem

zůstat v následujících letech na současném stavu úvazků, jejichž možné zvyšování je možné jen z externích zdrojů (granty, výzkumné projekty apod.).

V září 2015 končí smlouvy pěti akademickým pracovníkům (AP) na oboru filosofie a jednomu na oboru religionistika. U těch zaměstnanců, u kterých případně nebude prodloužena stávající smlouva, se pokusíme o zachování jejich spolupráce s ÚFARem jejich přechodem do kategorie vědeckých pracovníků (VP).

Mnohem problematičtější je nynější mimořádná rozpočtová situace týkající se externistů působících na ÚFARu. Jediné prostředky využitelné na odměny externistům, kterými v současnou dobu ÚFAR disponuje, jsou „zůstatky“ v rozpočtu za neplacená volna členů ÚFARu. Zatím není žádný signál, že by se tato situace měla v následujících letech výrazně změnit. Rozvrh ÚFARu se tedy v následujících letech s velkou pravděpodobností bude muset obejít bez placených externích vyučujících. V případě stávajících externistů, o jejichž působení na ÚFARu je mimořádný zájem, se vedení pokusí o jejich případné zaměstnání v pozici akademického pracovníka (tj. vyhlášení konkurzu, na základě končících smluv zmíněných výše).

Na rok 2015 je díky snaze minulého vedení také vyřešena situace ohledně financování externistů, kteří zajišťují výuku oborové didaktiky, organizaci oborové praxe a starají se o spolupráci se středními školami včetně programů CŽV. Nicméně je třeba se postarat o následné financování v letech 2016-2018, ztráta externistů by znamenala nejen pokles rozmanitosti nabízených kurzů, ale v oblasti spolupráce se středními školami by byla poškozena i jedna z dlouhodobých priorit fakulty.

Technicko-hospodářské zázemí ÚFARu (THP) pokládám za plně stabilizované a naprosto funkční (sekretariát, knihovna). Velmi se osvědčila pozice grantového koordinátora. V této oblasti rozhodně není plánována žádná změna vycházející od vedoucího.

Drobnou změnou, kterou pokládám za důležité zmínit, je doplnění hodnotících kritérií v následujících konkurzech a rekonkurzech. Novým kritériem by měla být schopnost daného badatele spolupracovat v rámci větších grantových projektů jak badatelsky, tak v menší míře i administrativně. Domnívám se, že mezinárodní (evropské) granty jsou v současné době jediným možným zdrojem

dodatečného financování a zajištění slušné životní úrovně zaměstnanců ÚFARu. S tím souvisí i dlouhodobý plán, ve kterém bych chtěl připravit finanční podmínky tak, aby zaměstnanci ÚFARu nebyli nuceni pracovat na další úvazek na jiné výzkumné instituci.

Akademický postup pracovníků

V tomto a minulém roce několik zaměstnanců čerpalo placená tvůrčí volna. Zejména u některých z nich (Jan Palkoska, Václav Němec) lze předpokládat zahájení habilitačních řízení. Zároveň by nové vedení ÚFARu mělo vytvořit podmínky (tvůrčí volno, úleva od administrativní činnosti apod.) minimálně pro jedno až dvě jmenovací řízení současných docentů.

Rozvoj pedagogické činnosti

Snahou minulého vedení jsou v současnou dobu připraveny a podány nové akreditace bakalářského i magisterského studia filosofie v jednooborové i dvouoborové formě. Připravujeme novou akreditaci čtyřletého doktorského studia. Tato podoba doktorského studia religionistiky již byla schválena na úrovni univerzity. Na oboru religionistika jsou všechny akreditace bakalářského a magisterského studia platné, až v roce 2017 je třeba podat novou akreditaci dvouoborového bakalářského studia (AREL2, AREL21).

Během mého působení ve vedení ÚFARu bych vedle akreditace čtyřletého doktorského studia filosofie rád připravil akreditaci doktorského studijního programu v angličtině. Vzhledem k velmi dobře připravené nové podobě PGS studia na FF UK bych chtěl využít tento základní rámec a pouze jej doplnil tak, aby program mohl být absolvován studenty přicházejícími ze zahraničí. Zároveň bych chtěl začít ambicióznější přípravu akreditace specializovaného magisterského programu v angličtině. Zde bude třeba velmi pečlivě vybrat zaměření programu (obecná filosofie či religionistika podle mne není nejlepší volnou) v závislosti na odbornosti, mezinárodním renomé a naší schopnosti výuky v angličtině. Předběžně uvažuji například o oboru „Philosophy of Religion“, na kterém by se podílela jak filosofie, tak religionistika. Během roku 2015 bude také dokončen nový návrh akreditace Učitelství filosofie pro střední školy.

ÚFAR nadále pokračuje ve spolupráci se středními školami (viz otázka financování výše). Vedení ÚFARu také nadále podporuje studentskou „letní“ filosofickou školu v Želivu.

V letech 2015 a 2016 lze očekávat celofakultní debatu o podobě (a) atestace z filosofie v neoborovém PGS a (b) společného základu v bakalářském studiu FF UK. Domnívám se, že ÚFAR by měl v obou jednání hrát zásadní roli a měl by být schopen předložit relevantní návrhy případné reformy jak atestace v neoborovém PGS, tak společného základu v bakalářském studiu. Atest z filosofie v PGS prověřuje schopnost doktoranda pohlédnout na svůj vlastní obor a téma své disertace z nadhledu. Zároveň předpokládá schopnost doktoranda sepsat odborné, humanitně založené pojednání. V rámci společného základu bakalářského studia prosazují takový obsah, který by zajistil základy pro humanitní vzdělání společné všem absolventům bakalářského studia na FF UK.

Rozvoj vědecké činnosti

ÚFAR se podílí na přípravě dvou projektů v rámci programu Erasmus+ Strategic Partnerships. Prvním je konsorcium s univerzitou v Pise, Fribourgu a Würzburgu, v rámci kterého bychom se podíleli na výuce pozdně antické a raně středověké filosofie. Dále Ondřej Švec připravuje projekt, jehož účelem bude financování studentských workshopů v rámci frankofonní sítě filosofických kateder OFFRES. O výsledku obou projektů budeme vědět do konce srpna tohoto roku.

Během svého působení ve vedení ÚFARu bych rád přispěl k otevření „ústavního“ semináře, tj. pracovního setkávání více vyučujících a studentů nad společným tématem či textem. V minulosti podobné semináře na ÚFARu existovaly a domnívám se, že výraznou měrou přispěly jak k akademické úrovni pracoviště, tak k odborné formaci studentů. Samotná podoba tohoto semináře je otevřenou otázkou, kterou bych chtěl předem probrat v rámci ÚFARu.

V rámci současného personálního složení ÚFARu bych rád pomohl vytvořit jeden až dva týmy vhodné pro zapojení do mezinárodních projektů. Půjde o volná badatelská uskupení, která připraví jedno téma či oblast, se kterým bude možné přihlásit se o mezinárodní grantové projekty. V první fázi bych očekával, že

ÚFAR získá v následujících dvou letech nejméně dva malé nadnárodní projekty (COST, Erasmus+ apod.) a následně připraví jeden velký nadnárodní projekt (ERC, Marie-Curie aj.).

Výhled dalších oblastí rozvoje základní součásti

Jakýkoli další rozvoj základní součásti je limitován současnou finanční situací FF UK. Domnívám se, že pro další rozvoj ÚFARu jsou klíčové nadnárodní projekty (viz opakovaně výše).

Rád bych se také pokusil o jistou institucionalizaci vztahů s našimi absolventy formou (a) pravidelných setkání; (b) newsletteru a případně dokonce i (c) fundraingu například na nové knihovní akvizice. Velmi důležitou skupinou absolventů, které je podle mne třeba kontaktovat, jsou zaměstnanci médií (ČRo, ČT, tisk). S jejich pomocí lze následně vstupovat do veřejného prostoru a lépe představit veřejnosti nejen ÚFAR, ale i současnou roli humanitních věd.

Libčice nad Vltavou, 26.2.2015